

Euroopa põlisloodus

Euroopa Parlamendi 3. veebruari 2009. aasta resolutsioon Euroopa põlislooduse kohta (2008/2210(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta¹ (linnukaitse direktiiv);
 - võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta² (elupaikade direktiiv);
 - võttes arvesse Euroopa Liidu erikaitsealade ökoloogilist võrgustikku, mis loodi kahe eelmainitud direktiiviga ning mida kutsutakse Natura 2000 võrgustikuks;
 - võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi üheksanda istungi tulemusi;
 - võttes arvesse Euroopa Keskkonnaagentuuri (EEA) raportit nr 3/2008 „Euroopa metsad ning ökosüsteemide olukord ja säästev kasutamine”;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit (A6-0478/2008),
- A. arvestades, et Euroopa järelejäänud põlisloodusalade tõhus kaitse ja vajaduse korral taastamine on hädavajalik bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks 2010. aastaks;
- B. arvestades, et eesmärki peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine 2010. aastaks ei saavutata ning juba on tunda bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja ökosüsteemi teenuste halvenemise negatiivset sotsiaalset ja majanduslikku mõju;
- C. arvestades, et Euroopa Liit peaks toetuma senistele saavutustele nagu Natura 2000 ning töötama välja bioloogilise mitmekesisuse oluliselt tugevdatud ja ambitsioonika uue poliitilise raamistiku 2010. aasta järgseks ajaks;
- D. arvestades, et linnukaitse direktiivi ja elupaikade direktiiviga nähakse ette kindel ja töötav raamistik looduse, sealhulgas põlisloodusalade kaitseks kahjulike tegevuste eest;
- E. arvestades, et Euroopa Liidu bioloogilise mitmekesisuse poliitika ning linnukaitse direktiivi ja elupaikade direktiivi eesmärged ei ole ikka veel korralikult integreeritud eri poliitikavaldkondadesse, nagu põllumajandus, regionaalareng, energia või transport;

¹ EÜT L 103, 25.4.1979, lk 1.

² EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

- F. arvestades, et paljud põlisloodusalad toimivad oluliste süsinikuvarudena, mille kaitsmine on oluline nii bioloogilise mitmekesisuse kui ka kliimakaitse seisukohast;
- G. arvestades, et sissetungivate võõrliikide mõju bioloogilisele mitmekesisusele kujutab endast eriti tõsist ohtu põlisloodusaladele, kus ei ole võimalik sissetungivaid liike varakult avastada ning kus võib tekkida märkimisväärsed ökoloogilisi ja majanduslikke kahjustusi, enne kui saab midagi ette võtta,

Määratlemine ja kaardistamine

- 1. kutsub komisjoni üles põlisloodust määratlema; määratlus peaks hõlmama selliseid aspekte nagu ökosüsteemi teenused, kaitseväärtus, kliimamuutus ja säästev kasutamine;
- 2. kutsub komisjoni üles volitama Euroopa Keskkonnaagentuuri ja muid asjakohaseid ELi ametiasutusi kaardistama Euroopa järelejäänud põlisloodusalasid, et selgitada välja veel puutumatute alade praegune jaotus, ulatus ja nende bioloogilise mitmekesisuse tase ning minimaalse inimtegevusega alad (alad on jagatud põhilistesse elupaigatüüpidesse: metsa-, magevee- ja merealad);
- 3. kutsub komisjoni üles korraldama uurimust põlislooduse kaitse tähtsuse ja kasu kohta; uurimus peaks eelkõige käsitlema ökosüsteemi teenuste küsimusi, bioloogilise mitmekesisuse taset põlisloodusaladel, kliimamuutustega kohanemist ja säästvat loodusturismi;

Põlisloodusalade arendamine

- 4. kutsub komisjoni üles kooskõlas linnukaitse ja elupaikade direktiividega töötama välja ELi põlislooduse strateegiat, milles järgitakse ökosüsteemile suunatud lähenemisviisi, tehakse kindlaks ohustatud liigid ja biotoobid ning pannakse paika prioriteedid;
- 5. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles põlisloodusalasid arendama; rõhutab vajadust anda eritoetust, et vähendada killustatust, hoolikalt hallata alade uuesti metsikuks muutmist, töötada välja hüvitusmehhanismid ja -programmid, tõsta teadlikkust, suurendada mõistmist ning lülitada põlisloodusega seotud kontseptsioonid, nagu loomulikult kulgevate protsesside osatähtsus ning nendest protsessidest tulenevad struktuurielemendid, soodsa kaitsestaatuse järelevalvesse ja mõõtmisesse; on arvamusel, et seda tööd tuleks teha koostöös kohaliku elanikkonna ja muude sidusrühmadega;

Edendamine

- 6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd kohalike valitsusväliste organisatsioonide, sidusrühmade ja kohaliku elanikkonnaga, et propageerida põlislooduse tähtsust;
- 7. kutsub liikmesriike üles käivitama ja toetama teabekampaaniaid, et tõsta üldsuse teadlikkust põlisloodusest ja selle olulisusest ning kujundada arusaama, et bioloogilise mitmekesisuse kaitsmist saab ühitada majanduskasvu ja töökohtade loomisega;
- 8. kutsub liikmesriike üles jagama häid tavasid ja saadud kogemusi seoses põlisloodusaladega ning kutsuma sel eesmärgil kokku Euroopa peamised eksperdid, et uurida põlislooduse kontseptsiooni Euroopa Liidus ja võtta põlislooduse teema ELi

päevakorda;

9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, pidades silmas põhjalikult dokumenteeritud kahju, mida turism on osale Euroopa kõige väärtuslikumale looduspärandile põhjustanud ja jätkuvalt põhjustab, et isegi kui seatakse eesmärgiks tutvustada külastajatele elupaiku ja elusloodust põlisloodusaladel, rakendatakse turismi ülima ettevaatlikkusega ning kasutatakse täielikult ära nii Euroopas kui ka mujal saadud kogemusi turismi mõju minimeerimise kohta ning vajaduse korral viidatakse elupaikade direktiivi artiklile 6; tuleks kaaluda mudeleid, mille puhul suuremale osale põlisloodusalast on juurdepääs suletud (väljaspool lubatud teadusuuringuid), aga piiratud osa on avatud kõrge kvaliteedilisele säästvale turismile, mis põhineb põlislooduse kogemusel ja millest kohalikud kogukonnad saavad majanduslikku kasu;

Parem kaitse

10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pühendama erilist tähelepanu põlisloodusalade tõhusamale kaitsele;
11. kutsub komisjoni üles tegema kindlaks otsesed ohud, mis on seotud põlisloodusaladega;
12. kutsub komisjoni üles töötama välja asjakohased soovitused, mis annavad liikmesriikidele parimate lähenemisviiside juhiseid, et tagada looduslike elupaikade kaitse;
13. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles põlisloodusalade kaitseks rakendama linnukaitse direktiivi ja elupaikade direktiivi, veepoliitika raamdirektiivi¹ ning merestrateegia raamdirektiivi² tõhusamalt ja järjepidevamalt ning parema rahastamisega, et vältida nende alade hävinemist kahjuliku, mittesäästva arengu tagajärjel;
14. kiidab heaks linnukaitse direktiivi ja elupaikade direktiivi läbivaatamise eesmärgiga muuta neid vajaduse korral, et paremini kaitsta ohustatud liike ja biotoope;
15. kutsub komisjoni üles kiitma heaks algatust *Wild Europe*, millega nähakse ette partnerluse loomine mitme looduskaitseorganisatsiooni, sealhulgas Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Ühingu (IUCN), IUCNi Maailma Kaitsealade Komisjoni (WCPA), Maailma Looduse Fondi (WWF), organisatsiooni Birdlife International ja PAN-parkide vahel ning millel on suur huvi metsikute alade või peaaegu metsikute alade vastu;

Põlisloodus ja Natura 2000

16. kutsub komisjoni üles töötama koostöös sidusrühmadega välja suunised selle kohta, kuidas põlisloodusalasid Natura 2000 võrgustiku raames kaitsta, hallata, säästvalt kasutada, kontrollida ja rahastada, eriti seoses eesiseivate raskustega, nagu kliimamuutus, ebaseaduslik metsaraie ning suurenev nõudlus kaupade järele;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

17. on väga mures ELi bioloogilise mitmekesisuse poliitika pärast, kuna puuduvad rahalised vahendid Natura 2000 võrgustiku haldamiseks; kutsub sellega seoses komisjoni üles valmistama ette ühenduse kaasrahastamist alade haldamiseks liikmesriikides, nagu on ette nähtud elupaikade direktiivis;
18. kutsub komisjoni üles andma Natura 2000 võrgustiku raames põlisloodusaladele eristaatust ja neid rangemalt kaitsma;
19. on arvamusel, et maaelu arengu poliitikat ja keskkonnakaitse integreerimist ELi põllumajandussektoris tuleb tugevdada; on sellegipoolest seisukohal, et maaelu arengu fondist ei piisa, et rahastada bioloogilise mitmekesisuse ja põlislooduse kaitsmist, arvestades fondi ressursse, kavu ja asjatundlikkust;
20. kutsub komisjoni üles tagama, et Natura 2000 võrgustikku tugevdatakse veelgi, et sellest saaks ühtne ja toimiv ökoloogiline võrgustik, milles põlisloodusaladel on keskne koht; rõhutab vajadust ühtsema poliitika järele eelkõige sellistes valdkondades nagu ühine põllumajanduspoliitika, transport, energia ja eelarve, et mitte kahjustada Natura 2000 kaitse-eesmärke;

Sissetungivad võõrliigid

21. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd, et töötada välja sissetungivaid võõrliike käsitlev kindel õigusraamistik, mis hõlmab nii kõnealuste liikide avaldatavat ökoloogilist ja majanduslikku mõju kui ka põlisloodusalade erilist haavatavust sellise ohu korral;

Põlisloodus ja kliimamuutus

22. kutsub komisjoni üles kontrollima ja hindama kliimamuutuse mõju põlisloodusele;
23. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pidama põlislooduse kaitset üheks prioriteediks kliimamuutuse strateegias;
24. kutsub komisjoni seoses kliimamuutusega üles tegema uuringuid ning andma suuniseid selle kohta, millal ja kuidas saab inimtegevuse abil toetada põlislooduse säilitamist;

o

o o

25. avaldab tugevat toetust põlisloodusega seotud poliitikate ja meetmete tugevdamisele;
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.